

PIK LII. Ч. 66. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 6-го квітня 1944. No. 66. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, April 6, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ДЮІ ПЕРЕМАГАЄ ПРИ ПРАВИБОРАХ У ВІСКАНЗІНІ

МІЛВОКІ (Вісканзін). — Кампанія Вендела Вількія перед правиборами в стейті Вісканзін видала несподівані висліди. Делегати Республіканської Партії, що кандидували як прихильники ньюорського губернатора Тамеса Дюїя дістали найбільше число голосів. На другому місці найшлись прихильники будшого губернатора із сусіднього стейту Миннесоти, Гаролда Е. Стасена; на третьому прихильники генерала Доглеса МакАртура, а шойно на четвертому делегати Вількія. З правиборів має вийти загалом 24 делегатів на республіканську конвенцію в Шікагу, що має відбутися в червні і вибрати республіканського кандидата на президента. Зпоміж них буде 20 із округів, які вибирають конгресменів, а 4 із загального стейтового вибору. Панує загальне переконання, що Вількі перестане агітувати даліше за собою, коли з правиборів у Вісканзін вийде не більше як 12 його делегатів. Досі звісно, що один лише Вількі рішучо кандидує на президента з рамени Республіканської Партії. Губернатор Дюї все ще заперечує свою кандидатуру; Стасен заявив, що прийме кандидатуру, але не буде за неї побиватися; а генерал Доглес загалом не сказав досі нічого, що він думає про можливість його кандидатури.

Делегати Демократичної Партії, які виходять при правиборах у Вісканзін, не заявляються за ніким, як можливим кандидатом на президента. Вони лише кинули гасло: „Не говоріть про політику, виграйте війну!“

ЗДОРОВЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ВДОВОЛЯЮЧЕ.

ВАШІНГТОН. — Віцеадмірал Рос Мекінтайр, особистий лікар президента Рузвельта, подав до прес-комітету — як кажуть досі небувалий — про здоровля президента. Лікар оглянув президента в шпиталі минулого тижня тому, що він від місяця хворий на бронхіт. Лікар ствердив, що в президента розвинулася інфлюенца і сінус. Не зважаючи на те все, віцеадмірал Мекінтайр каже, що „як на 62-літню людину президент Рузвельт не може надіятися ліпшого стану здоровля, як має тепер“. Йому приписали лише діету повну вітамінів і, як звичайно, вживання сонця для вилікування з бронхітис.

СНІГОВІЯ І ХОЛОД В СХІДНИХ СТЕЙТАХ.

НЬО ЙОРК. — Вночі з вівторка 4 квітня на середу 5 квітня несподівано впав важкий сніг в східних стейтах, включаючи й Нью Йорк. Ранком пішла мокра сніговія, яка причинилася до спинення нормального вуличного руху в містах. Із сусідних стейтів настіпили теж вістки про несподіваний сніг, а з Нью Гемпшир звідомляють, що там потиснув небувалий як на теперішню пору мороз, який припізнить весняні засіви збіжжя.

САБОТАЖНИКИ В АМЕРИЦІ РОЗБИТІ.

ВАШІНГТОН. — Ворожі шпиги й саботажники в Злучених Державах потерпіли цілковиту поразку в своїх змаганнях перешкодити повній організації воєнної підготовки. Таку заяву проголосив генеральний прокуратор Френсіс Бидл, подаючи звіт із своєї діяльності за минулий рік для вжитку конгресу. Прокуратор стверджує, що закон Злучених Держав зовсім вистарчалний для поборовання ворожих застій у нутрі держави і лише двічі було потрібно відкликатися до воєнного трибуналу. З різних випадків, звязаних із саботажем, Бидл згадує, що на 238 слідств в справі натуралізованих громадян, лише 146-ом треба було відібрати громадянство; зпоміж 120,000 випадків поломання постанов про побір рекрута, треба було поставити перед суд 7,934 людей, а зпоміж них дістали судовий присуд 4,202. Слідство переводило Федеральне Бюро Івестигацій.

СУД НАКАЗУЄ ЗНИЗИТИ ЦІНИ В РЕСТОРАНАХ.

НЬО ЙОРК. — Окружне Бюро Адміністрації Цін подає до відома, що внаслідок переведеного слідства над цінами харчів у ресторанах, суд видав наказ 75 таким підприємствам, щоб приновилися до розпорядків Адміністрації Цін і знизили ціни на такі, які Адміністрація настановила. У згаданих випадках піднесли ціну страв на яких 25 відсотків у правильних ресторанах, кафетеріях, сніданкових кімнатах при дрогеріях та в інших подібних місцях. Бюро Адміністрації Цін погрожує, що постарается замкнути харчівні, які даліше будуть робити спроби йти на дерекір його розпорядкам.

ПОШИРЕННЯ ЛЕТУНСЬКИХ МАЙДАНІВ ПО ВІЙНІ.

ВАШІНГТОН. — Авторитет для Цивільного Летунства плянує коло 6,000 нових летунських майданів для вжитку торговельних підприємств по війні.

Советська амбасада мовчить про ревеліяції Кравченка

ВАШІНГТОН. — В советській амбасаді сказано газетним репортерам, що Віктор Кравченко звисний лише настільки, що він працював як наємець в Советській Комісії для Купівлі. — В департаменті стейту стверджено, що Кравченко прибув до Америки як советський урядовець.

КРАВЧЕНКО ПРО СЕБЕ

НЬО ЙОРК. — Після проголошення своєї резигнації із становища урядовця в советській комісії Віктор Кравченко, на запит репортерів, виказався документами, хто він є; показав паспорт і документ департаменту стейту, в яким стверджено, що він советський урядовець і має право вступу до ньюорського порту для провірки транспортів. Він теж заявив, що викінчив всі справи в Советській Комісії Купівлі.

Із своєї кар'єри в минулому Кравченко подав, що він працював як машиніст на Україні і як майнер в Донецькій басейні, після чого його іменували начальником промислових заводів в Москві. Його батько був революціонером за царських часів і відбув кару в'язниці. Самий Кравченко пристав в р. 1929. до комуністичного руху. В 1941. і 1942. він був сотником в Червоній Армії у відділі інжинірів. В р. 1942-43. був головним інжиніром при Советській Народній Комісаріяті (Совнаркомі) і звідси вислали його в Америку в серпні 1943. р. для ведення купівлі для советського уряду.

Він виявив, що вже за часів своєї служби в Советах він недовіряв советській пропаганді, начеб то капіталістична система була така страшна, як її представляють у Советах, а коли прибув в Америку, переконався про благодати капіталістичної демократії, яка дає таку свободу, що він упродовж 7 місяців свого побуту в Злучених Державах не потребував ані разу показувати свого паспорту.

Про положення в Советах сказав Кравченко, що в територіях, відбитих від нацистів (отже в Україні, Білорусі і на Кавказі) советська влада настановляє наново свій давній режим безправства й насилля, а в'язниці й концентраційні табори існують як і передтим. Населення, яке надіялося в початках війни на політичні й суспільні реформи, цілковито розчарувалося. — Кравченко заявив теж, що погляди й ідеї, висловлені ним у заяві, це погляди великої більшости населення Росії.

АМЕРИКА ІМЕНУЄ АМБАСАДОРА ДО АЛІАНТСЬКОЇ КОМІСІЇ В ІТАЛІЇ

ВАШІНГТОН. — З Білого Дому видано оповістку, що американський амбасадор в Єгипті Александер А. Кірк іменований теж американським амбасадором для справ Аліантської Дорадчої Комісії в Італії, щоб у такий спосіб закріпити участь Америки в політичних справах.

Будуть конкретизувати Атлантийський Чартер

ЛОНДОН. — Ваймавіт Кренборн, провідник урядової партії у палаті лордів британського парламенту, котрий має незадовго зайняти місце Антонія Ідена на становищі секретаря заграничних справ, заявив у палаті лордів, що британський уряд поведе незадовго акцію за те, аби добитися згоди між Аліантими за те, як приміновати Атлантийський Чартер до розвязки різних практичних проблем.

У СПОРІ ЗО СОВСТАМИ ПОЛЯКИ ПРОСЯТЬ ПОРАДИ АМЕРИКИ І АНГЛІЇ

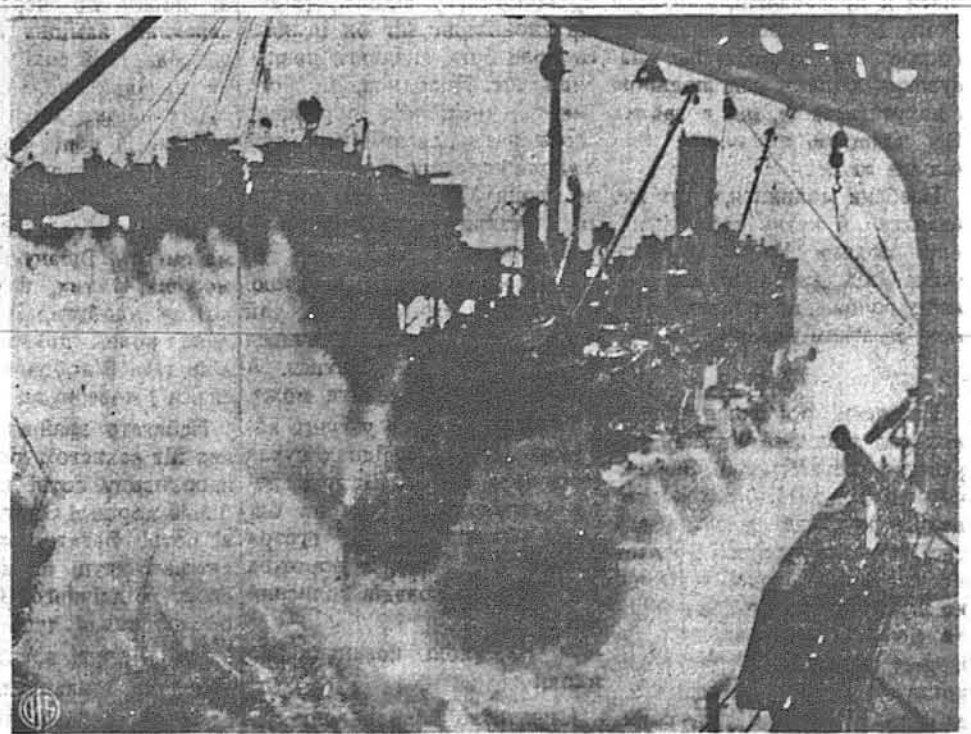
ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнання відівся до американського й британського уряду з прозьбою подати йому пораду, як запобігти інцидентам між польськими підземними організаціями й наступаючими советськими військами. Заява уряду в тій справі признає, що до таких сутячок уже прийшло в кількох місцевостях. Позате одначе поляки без клопоту держаться припорученій урядом тактики співпраці з червоною армією проти німців.

Зо заяви польського уряду виходить, що поляки ждуть, щоб червона армія, занявши якусь частину передвоєнної польської території, віддала її під заряд польських урядників. Такі домагання, мовляв, поляки вже предклали місцевим советським військовим командантам по різних місцевостях, як: Острог, Здолбуново, Вігодово, Рівне, Костопіль, Прибишів, Паіська Долина, Турчин, Луцьк. Роблено це згідно з інструкціями генерала Сосновського, міністра війни в польському уряді на вигнання. Про ці краї, себто Волинь і Галичину, польський уряд говорить як про польську землю.

НАЦИСТИ ПЕРЕНОСЯТЬ МІНІСТЕРСТВА З БЕРЛІНУ

СТОКГОЛЬМ. — Часопис „Афтонбладет“ подає, що німецький уряд уже почав переносити з Берліну до Мінхена всі міністерства й інші урядові бюро, як також канцелярії націстичної партії.

Міністерство заграничних справ перенеслося до Відня, де для урядовців того міністерства збудовано скоронище 35 стіп під землею.

ПЕРЕЛИВАННЯ НАФТИ. Великанські хвилі вдаряють по нафтовіку американської воєнної флотії, як він відплив під бік американського воєнного корабля десь на океані, аби перелити на нього лядунок нафти для топлива. „Операцію“ переводиться, не дивлячися на люту бурю, і після неї великий боевий корабель є знову готовий до діяч проти ворогів.

ФЛОТА РОЗБИЛА ВСІ КОРАБЛІ КОЛО ПІЛЮ

ВАШІНГТОН. — Секретар флотії Накс подав нарешті офіційний комунікат про великі бої між американськими й японськими флотіями, що їх почали американці коло великих флотійних баз на Паціфіку ще 30. березня.

Показується, що поважна сила американських воєнних кораблів заатакувала японські кораблі, що стояли на котвицях коло островів Пілю (Палав), Волеай та Яп. Атакуючі кораблі затопили або принаймні ушкодили просто кожний японський корабель, що не втік начас. Повних подробиць ще нема, але здається тільки три кораблі вспіли утекти. Американці втратили 8 боевиків, 8 торпедових літаків і 11 бомбовиків.

Накс подав теж до відома, що досі летуни паціфічної флотії й корпусу маринарів збили 4,316 ворожих літаків у бою коштом своїх 921 літаків.

Американські субмарини затопили ще 14 японських торговельних кораблів.

БОМБЕРИ МЕКАРТУРА ЗМЕЛИ ПОВІТРЯНУ БАЗУ, АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦІФІКУ.

— Американські боеві літаки, що патрулюють над Новою Гвінеєю, вдарили на Голандію, останню більшу японську повітряну базу на Новій Гвінеї, і завдали їй такі ушкодження, що вона страшила для ворога всяку вжиточність.

Американські літаки, в силі 300, скидали бомби на базу через п'ять четверть години без упику та оставили Голандію купую горючого румовища. Скинено 400 тон вибухових матеріалів і вистрілено 275,000 куль з летничих гармат. Знищено на майдані 288 ворожих літаків.

ЯПОНЦІ ПІДПАЛЮЮТЬ ДЖУНГЛІ І ЗДЕРЖУЮТЬ БРИТІЙЦІВ.

НЬО ДЕЛІ (Індія). — Коли британські війська здержали наступ японських військ на місто Імфал, японці підпалили джунглі на схід від Імфалу й цим здержали британців у долині Маніпури.

У північній Бурмі китайці наступали долиною Монгонгом на японців так скоро, що ворог покинув своїх убитих вояків не похороненими.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ ПЕРЕХИТРЮЮТЬ ЯПОНЦІВ.

БУГЕНВІЛ (Соломонські Острови). — Американські війська можуть тепер похвалитися, що вони придумали різні нові способи воювати з японцями. Американці звертають свою відому винаходчивість передусім проти снайперів. Зочивши снайпера на дереві, приміром, американці підіздять до дерева повзом, котрий напіраючи на дерево, схиляє його на кілька ступнів. Потім повз наглю дофаять, через що дерево відгинається скоренько назад і викидає снайпера на кількасот стіп.

Інколи, зочивши снайпера високо на дереві, вояки стріляють скорострілом у пеня дерева, чим його перерізують, немовби пилюю. Тоді снайпер звальється разом з підрізаним деревом.

Взяті в полон японці інколи згоджуються промовляти радіом до своїх товаришів і закликати їх здатися. В такому випадку треба передусім переконувати японців, що американці бранців добре трактують, а не вбивають і не мучать їх, як це їм оповідають японські офіцири.

ВЕЛИКІ БОЇ ЗА ТЕРНОПІЛЬ І ОДЕСУ.

ЛОНДОН. — Советський вівторковий комунікат подав вістку про заняття більшої частини галицького міста Тернополя. Мовляв, ворог оставив там трьох днів боїв 3,000 вбитих та 300 бранців. Червона армія ліквідує теж ворожі позиції в Скалі.

На Волині червона армія заняла: Цехів, Борочиці, Галичани, Лобачівку, Пульгани й Бужани.

Наполудне від Камянця Подільського червона армія заняла по трьох днях боїв місто Хотин. Під Одесою занято цілу низку місцевостей, завдяки чому піднуненося поважно до порту.

За російським донесенням, бої на вулицях Тернополя були незвичайно криваві, бо Гітлер видав спеціальний приказ держати місто за всяку ціну; воякам з дисциплінарних баталіонів обіцяв дарувати карі, а іншим дати залізні хрести.

УКРАЇНСЬКІ ПАРТИЗАНИ НА ВОЛИНІ.

За советським звітним, українські партизани на Волині доконали кількох удачних рейдів на німців. В одному рейді, підчас нападу на залізничний дворець, партизани билися з німцями через три години. Коли німці втратили дворець, вони вислали цілий баталіон піхоти відбити його назад. Партизани тоді стягнули нові сили й держалися на двірці до приходу військ червоної армії. 150 ворожих офіцирів і вояків упало в тому одному бою. Завдяки цій акції партизанів в руки червоної армії попали великі німецькі воєнні припаси, що стояли на двірці.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед виходом числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакції не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, and weekly rates.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СУДИ Й ДЕМОКРАТІЯ

І знову пішов по американському громадянству широкими колами відомин від слова найвищого суду Злучених Держав щодо політичної нерівності, яка ще й досі доживає віку в деяких частинах Злучених Держав.

Найвищий суд видав своє рішення в справі одного мурина, котрого не допущено до віддання голосу при правиборах ("праймеріс") у Демократичній Партії, при яких вибирається шойно кандидата партії до в и б о р і в.

Це все виглядає на зовсім просту справу, і такою воно певно було би, якби не те, що власне та сама встанова, себто найвищий суд Злучених Держав, кілька років у суті зовсім ідентичній справі вирішила, що правибори в Демократичній Партії, це вибори в "добровільній асоціації", до якої не відноситься конституційна постанова ні Тексасу ні Злучених Держав.

Таким рішенням вони не тільки виступили в обороні рівноправності людей, без огляду на барву шкіри. Вони водночас сперли пошану для суду не сліпо віру в непомилність судів, а на переконання людей, що суд є помилний, але коли він помилиться, він своєю помилку явно признає.

Ол. ЛУГОВИЯ Права автора застережені ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ Історична повість з часів Хмельниччини.

І Скринський виговорив все, що знав про козацькі сили. Литовські достойники, сам Радзивил і німецькі старшини слухали його уважно, обчислюючи сили полків, озброєння, недосвідність козачства з польських полків, малі запаси амуніції.

ПРОВІД І ЗАГАЛ

Хто визнається в нашому народному життю, той знає, як це важко в нас збудувати якийсь провід. Як і знає, що як уже такий провід навіть повстане, то як це тяжко, щоб його слухали і виконували його зарядження навіть ті, що цей провід самі вибирали.

Це все відомі речі, як і відоме теж і те, що ось такі обставини не дають нам розвинути як слід наших сил. Очевидно, що таке чи подібне діється і деінде, себто й в інших. Тільки та різниця, що інші вже більше вироблені й вміють краще ось такі проблеми розв'язувати.

Очевидно, що таке чи подібне діється і деінде, себто й в інших. Тільки та різниця, що інші вже більше вироблені й вміють краще ось такі проблеми розв'язувати. З цього боку цікаве те, як от реагують на останній, як кажуть, не дуже "афортуний" крок британського прем'єра Чорчила, коли він зажадав від палати послів вотума довіри, щоб таким чином заставити послів, що йому вповні довіряють, ось таке довіря знов йому дати, а тим самим унеможливити своє власне рішення щодо зміни в справі учительської жіночої платні, проти якої був уряд, а яку вони проте ухвалили.

Нью Йорк Таймс каже, що Чорчил не поступив в даному випадку "з найбільшим тактом і найбільшою мудрістю". Але зарзком бере його і в оборону, покликуючись на писання зперед 80 років, з якого виходило, що Чорчил поступив згідно з парламентарною традицією. А така традиція, кажеться у тому письмі, вимагає, щоб слухати свого провідника, якому поручено виконання певних завдань. А як не хочеться його слухати, то треба його змінити. І тоді слухати того другого. Але в кожному випадку слухати, як довго ми самі того провідника не змінимо.

Бо шож доброго вишло з цього, колиб, наприклад, на 657 послів кожний ставив свої додатки до кожного урядового проекту? Чи тоді можлива булаб яка праця? І який був би це уряд, коли треба булоб усе поправляти чи відкидати, що він тільки не предложив би? Певно, що справа, про яку ми тут згадали, є вишковою. Але засада, про яку іде, має глибшу рацію як в парламентарному, так і в загальному громадському життю. Бо й на нашому скромному обійсті, себто в американсько-українському громадському життю, много покращало, колиб ми навчилися виконувати зарядження того тіла, чи тих осіб, яких самі вибираємо на ведення якоїсь роботи.

І булоб у нас краще, колиб було в нас загальнішим таке розуміння служби громадській справі, що не дораджує людини вищого рівня з роботи, чи її проти неї, коли якась дрібниця не пішла так, як цій людині до сподоби, чи коли приходить співпрацювати з людиною, з якою ми не в згоді, чи коли ми не здобули того суспільного становища, яке на нашу думку, нам належить.

Та це не означає, що малаб заверти критика, чи навіть опозиція. Це тільки треба розуміти так, що й тому, що хоче зміни проводу, треба бути далі в організації й далі працювати та старатись громадським способом переводити ту зміну, яку вважається за потрібну. Але послух виборця громади чи організації мусить бути! А як вважаємо, що ті вибранці не ведуть добре справи, то треба їх змінити і слухати тих других, що їх наставлено на їхнє місце.

Як бачимо, справа це дуже проста і ясна. А як тяжко її здійснювати! Але здійснювати треба, якщо хочемо поступати вперед.

Проф. Микола Чубатий. ЧИ НЕ ЧАС ЗАГОВОРТИ ПРО ОПІКУ НАД НАРОДАМИ ПІДБИТИМИ СОВЕТАМИ? Перший масовий терор в історії людства.

За часів новочасної історії це перший раз, саме у цій війні, цивільне населення, віддане на ласку та неласку переможця, як колись у часи найбільшого варварства. Від кількох соток літ, навіть ще перед спитанням постанов міжнародного права про людське ведення війни у так званих гаґській та в

женевській конвенції, цивільне населення не було виставлене на такі безграниці терпіння та на таке фізичне винищення, як саме в теперішній сійні. Цивілізований світ повернув до варварства. Це так треба сказати про те, чого допускають нацисти над населенням підбитих ними країв. Але це ще не вся відповідь. І про те хочемо тепер говорити.

Мое місце там, де стою. Видише і все козацтво, тай ворог все на очах. Не вчився я від небезпеки ховатися. А куля і в запалі знайти може.

Перший кидався у гуцу ворожих лав. В досвідних руках звивалася шабля. Ворожі лави розривалися, один по одному падали райтари, гусари і панцирні. І вже з ворожих лав летів до козаків голосний наказ: За мною, козацтво! За мною!

Коли большевики захопили владу, вони були зникаючою меншиною в революційній Росії; прямо одною частиною одного відсотка населення. Така зникаюча меншина могла утриматися при владі тільки нечуваным доси в історії терором. І большевики той терор застосували. Застосували його до білих росіян, застосували його до всіх неросійських народів царської Росії, що працювали до волі та хотіли використати російську революцію для добуття національної незалежності. Це перший раз в історії застосували вони масовий терор та винищення цивільного населення дорогою розстрілів та депортацій, які мало різнилися від розстрілів. Депортація на далеку північ рубати ліси над Північним Ледовим Океаном чи копати так званий канал Сталіна, що получив Біле море з фінським залізницю та Балтійським морем, це була хоч не нагла, але гірша повільна смерть. Диктаторська червона Росія будувалася політично та індустріялізувалася нечуваным доси коштом жить людських.

Історики догадуються, що правдоподібно єгипетські фараони, здвигаючи такі чуда світа як піраміди, мусіли так само марнувати життя соток тисяч невольників. Безспорних доказів на це немає, це тільки здогад. Але тут перед нами в двадцяті століттях християнської цивілізації не сотки тисяч, а такі мільони людей стали жертвою молоха всупереч моралі та всякого міжнародного права.

Лихий приклад для інших.

Большевики при помочи терору утрималися при владі, дарма, що в день приходу до влади були зникаючою меншиною громадянства Росії. Ніхто не всилі заперечити, що большевики коштом мільонів людських жить та нечуваным терпінням соток мільонів горюжан червоної імперії створили за 20 років великі діла економічної розбудови. Вони перемінили Росію з країни примітивного різничного господарства в індустріялізовану; і то до той міри, що вона є нині для себе вистарчална.

Ці політичні та економічні успіхи, добуті такими середніми, стали лихим прикладом до наслідування для інших диктатур, що бажали перевести свої політичні пляни в подібний спосіб. Приклад остихалих політичних метод большевиків став для громадянства позбавленого глибших моральних засад, опертих на релігії, прямо дуже притягуючого покусю. Перед теперішню світовою війною появлялися всі вони і творці, які теоретично у-

неспостережено. Віра в свого вождя нестримно гнала козацькі полки до перемоги. Але завелика, замінна була ворожа сила, і тій силі мусіли улягтись козацькі полки. На лівських полях смерть накладала широкі і довгі покоси. І козацтво відступило у захист вікових придніпрових лісів.

Втомилася від праці й сама смерть. Вшанувала непереможних, і тих, що перемогли хотіли здобути. Відійшла на інше поле, довершити свій збір там. Відобрала життя тисячам і повернула.

Небагато знайшлося щасливих в бігах до захистом лісу. Поріділи наполовину сотні киявців, ще більш поріділи Овруцькі добірні сотні. Багато, багато шляхетських душ пішло до престолу Відвічного Судді. Ще більше пішло душ козацьких. І одні й другі повстали проти неправди і насилля, повстали не для підбою, завоювання, грабунку, а в обороні своїх прав, прав свого народу і близьких. І Вічний Суддя прийме їх, як дітей батько. Бо не йшли вони проти Його зако-

ських трупів принесли східній Європі та частині Азії червоні! Відзивається сумління цивілізованого світа.

Методи терору у відношенні до підбитого населення застосовані двома диктатурами в Європі — брунатною нацистською та червоною большевицькою, які вже переважували Європу зі сходу на захід, зі заходу на схід, а тепер знов зі сходу на захід, дають нам перерозв'язаний образ людського горя — українців, жидів, поляків, та інших народів, підбитих та винищених двома диктатурами. Річ природна, що й в країнах демократії родиться природний відрив помсти. Даються чути голоси, щоб примінені до порушників міжнародної моралі старозавітні засади: „зуб за зуб, око за око“. Та дивне те, що мало хто з тих, що голосять цю засаду, застановляється над тим, що буде з червоною диктатурою? Чи вона має далі продовжати злочинства? Ось і тому серед деяких кол, що почувають на собі тягар відповідальності за майбутнє світа, даються чути тверезі голоси опам'ятання. Бож годі одно лихо усувати, а друге залишати.

Недавно президент Рузвельт у своїй мові звернувся до нейтральних держав та до сателітів Гітлера, щоб перші спішили з помічю збігням зпід брунатного царства, а другі, щоб не відважались помагати нацистам у переслідуванні жидів та інших народів, переслідуваних і нищених нацистами.

Знов в Англії на недавнім загальним зібранні вільних церков промовив архієпископ з Кентерб'єри та провинції вільних церков усталуючи „вісім основних точок засад людяно-го поступовання“, які по їх думці, мусять теж бути пристосовані до людности переможеної Німеччини. І вже кілька разів упродовж той війни давали голос римського папи, що тільки справедливість та засади моралі, примінені до цілого людства, принесуть тривалий та так бажаний мир людству. Голос папи, це той, що рівно трактує усі народи та всі держави. Збоку демократичних громадянств, нажал, не чути ще голосу, зверненого на адресу Советів, свого союзника, що свій ратунок від катастрофи завдячує такій помочи Америки, щоб і він примінив як не вісім, то хоч чотири точки людяного поступовання супроти населення, влученого насильно в Советську Імперію.

В країнах демократії належать нині неможливо до доброго тону нічим не дразнити Росії й нічим не образити Сталіна. Тому й не згадується про це, що й мільонам українців, білоросів, литовців та інших народів, завойованих червоною Росією, належить якась міжнародна охорона. Демократичні держави своєю помічю спричинили, що західна Україна та мільони іншого населення дісталися спід нелюдської расистівської диктатури нацистів під советською диктатурою. Тепер на них спадає ще моральний обов'язок подбати і про основні права людности у відношенні до того населення збоку Советів. Піднести такий голос в обороні своїх братів — це теж обов'язок американських та канадійських українців. А на це пора нині. Бо саме тепер червона влада знов переймає панування над західно-українськими землями.

Думало козацтво перепочити, перевязати як будь свої рани. Думало подихати прохолодою ночі після спеки гарячого дня. Аж заходяче сонце ще раз закрило чорною хмарою залізни літосвські полки. Загрімилі литовські гармати, град стрілень уквив козацькі засіки. З тріском ламалися столітні, стрільними перербиті дерева, падали й торощили кости нечисленным оборонцям, гил'яками прибивали до землі лежачих поранених, пробивши тіло глибоко забивались у землю. І глибоко сплинала у землю гарчача

Думало козацтво перепочити, перевязати як будь свої рани. Думало подихати прохолодою ночі після спеки гарячого дня. Аж заходяче сонце ще раз закрило чорною хмарою залізни літосвські полки. Загрімилі литовські гармати, град стрілень уквив козацькі засіки. З тріском ламалися столітні, стрільними перербиті дерева, падали й торощили кости нечисленным оборонцям, гил'яками прибивали до землі лежачих поранених, пробивши тіло глибоко забивались у землю. І глибоко сплинала у землю гарчача

Думало козацтво перепочити, перевязати як будь свої рани. Думало подихати прохолодою ночі після спеки гарячого дня. Аж заходяче сонце ще раз закрило чорною хмарою залізни літосвські полки. Загрімилі литовські гармати, град стрілень уквив козацькі засіки. З тріском ламалися столітні, стрільними перербиті дерева, падали й торощили кости нечисленным оборонцям, гил'яками прибивали до землі лежачих поранених, пробивши тіло глибоко забивались у землю. І глибоко сплинала у землю гарчача

Думало козацтво перепочити, перевязати як будь свої рани. Думало подихати прохолодою ночі після спеки гарячого дня. Аж заходяче сонце ще раз закрило чорною хмарою залізни літосвські полки. Загрімилі литовські гармати, град стрілень уквив козацькі засіки. З тріском ламалися столітні, стрільними перербиті дерева, падали й торощили кости нечисленным оборонцям, гил'яками прибивали до землі лежачих поранених, пробивши тіло глибоко забивались у землю. І глибоко сплинала у землю гарчача

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. кров козацька. Наче у заповручку прийдешньому, щоб знали всі покоління, що земля та всія, насичена козацькими тілами. Насуудло неминуче — останній бій. (Дальше буде).

Всячина

НАЙСТАРШІ І НАЙМОЛОДШІ ОГОРОДНИКИ ПЕРЕМОГИ

Департамент ґрильництва у Вашингтоні видав недавно почесь найстаршим огородинкам Перемоги. Ними є: 102-літня Анна Килворт з Ексайра, Айова і 4-літній Яцко Боргес з Чейві Чейз, в Мерленд. Пані Килворт дістала поміч при очищуванні снігу в своїм огороді від сусіда, а малий Яцко став до праці з своїм старшим 8-літнім братом і 6-літньою сестрою.

ПОТРІБНО МОРЯКІВ ДО СЛУЖБИ.

Адміністрація Военного Перевозу проголошує, що потрібно багато корабельної залози під теперішню пору. Треба пічкури, і простих моряків. Хто лише почувается на силах, повинен голоситися. Особливо побажаний такі, що вже давніше служили на кораблях і пішли на спочинок. Коли вони здорові, віддадуть добру прислугу своїй батьківщині, бо корабель не може завести набору як нема людей до відповідної праці. А й платня добра: Від \$260 до \$250 місячно для звичайних моряків, а від \$250 для машиністів й інших фахівців. В додатку харч, лікарська обслуга, дбання про зуби і т. п. Нагода стати офіциром з вищою платою. Голоситися до Мерчант Марін, Вашингтон, Д. К., навіть телеграфічно.

КАЖУТЬ ІСТИ БІЛЬШЕ ЯЕЦЬ

Военна Адміністрація Харчів накопичила три з половиною біліонів яець, значить по 350 яець на кожну цивільну людину в році 1944. Яйця вже випущено на ринок і їх можна буде дістати по день 15. травня. Тому що сеп є вистарчална кількість, треба їх спотребувати, а зате щадити інші харчеві продукти, яких є обмаль.

КЛЬКИ КОШТУЄ УТРИМАННЯ ОДНОГО ВОЯКА.

Пересічний податок від кожного американського громадянина вплачений в 1943 році приніс суму \$260, а це значить меншу половину того, що коштує утримання одного американського воюка у війні. Бюро Военних Інформацій подає про це такі дані: Заки воюк іде на війну, на його втримання, отже лише на прожиток і уніформ, треба видати по \$40 річно. Коли він іде на війну, йому дають автоматичний ско-

ростріл Мі Гаранд, вартости \$80, багнет за \$5 і принаймні 4 ручні гранати за \$6.24.

Заки воюк висіде на сушу з корабля, підготовка для його висідання коштує мільони, бо треба очистити побережжа бомбами й морськими гарматами. Тяжкий бомбовик коштує \$250,000, середній \$110,000, а боевий літак \$50,000.

Бомби, що важуть до 4,000 фунтів, коштують по \$875. Інший вирад, як от маска проти газів, коштує \$40. До кожної маски привязаний ще циліндер на кисень (оксиген) вартости \$25, а регулятор вартости \$60. Каже бригадір-генерал Бойкін Врайт: „Ми щойно починаємо дорогу війну”. Для кожного воюка за морем треба мати денно по 65 фунтів военних матеріалів. Кожного року треба додати по 60 скорострільів на 100 скорострільів, які вже воюки забрали зі собою при відїзді. На кожних 100 машинних крісів треба ще додати кожного року по 85 нових, бо тамті зуживаються. На підставі обчислень можна прийняти, що війна до кінця червня 1944 року буде коштувати п'ять раз більше як війна від 1914 до 1918 року. Наїзд на Північну Африку під вказівками генерала Айзенгавера потребував 700,000 різних предметів для воювання й харчів.

НЕ СТАНЕ МІТЕЛ ДЛЯ ГОСПОДИНЬ.

Военна Рада Продукції остерігає перед легковаженням мітел, як хазайки хочуть втримати так чисто свої мешкання, як досі. Недостає вже трави на мітли, лаякору, шнурків і робітників. Крім цього військово потребує для себе мітел. Загальне запотребування для цивільного й військового вжитку на 1944 р. досягає 210,000 тузинів мітел.

ГОВІРЛИВІСТЬ ЗАТОПЛЮЄ КОРАБЛІ.

Воюк, що все повідомляв свою маму про своє місце побуту, заки виїхав на війну за море, написав на залізничному потязі записку на окладниці від сірників і просив кондуктора, щоб він вислав цю окладничку, як памятку до своєї матері. Розмову підслухав ворожий агент, кондуктор вислав матері „пам'ятку” від сина, але корабель, на котрім воюк відплив, затопила ворожа субмарина.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З концерту і про концерт Шевченка.

Значіння, яке прив'язуємо до кожного річного концерту в честь Тараса Шевченка, привольє кожного свідомого громадянина до застави при обсервації свята, що відбулося в його честь в Стайвезент Гай-скул при 15. вулиці в неділю, 2. квітня в год. З сполудня. Програма була дбайливо виконана, сили були найліпші, які мож було під пору дістати, а без огляду на все, це були рішучо добрі сили. Український Хор із 27 осіб (12 жіночих голосів і 15 мужських) під управою свівсного концертного диригента Юрія Кириченка, розпочав програму відспіванням Американського Гімну, а потім пішли правильні точки, а це: „Заповіт” (Стеценка-Кириченка); „Садок вишневий” і „Коби скорше з гір Карпат” — (обі аранжовані Кириченком). У другій частині відспівав цей хор „Журавлі” (ар. Кошиця-Кириченка); „Щедрик” (Леонтовича); „Ой

у полі керниченка” (аранж. Кириченка) й „Ой видно село” (аранж. Ярославенка). Усі точки були виконані з прецизією і на повне вдоволення публіки. Навіть не бракло мужських голосів, на які тепер посуха і тому баса надали потрібної сили пісням.

Сопранові солістки, а це панни: А. Тростянецька (тепер заангажована в оперовій дружині в Ньюарку); Люба Ковальська і Марія Поляняк вповні оправдали вичікування публіки. Їх голоси вже нераз були предметом фахової критики, а тому, що це молоді сили, їх голоси ще даліше розвиваються. Точки були підібрані до голосового вишколу і тому випали прегарно. Голос панни Тростянецької звучав сильніше ніж звичайно бувало, панна Ковальська виказала даліше свій драматичний талант при віддаванні програми, а панна Поляняк чарувала своїм металічним голосом. Тому, що її точка через кончне переставлення припала на кінець програми, вона в порозумінню з панною Ольгою Дмитрів, яка

знаменито вела фортепіановий достріл до всіх точок, провела публіці Український Гімн.

Винув у виконанню скрипкових соль виказав проф. Роман Придаткевич після свого повороту з артистичної поїздки по Канаді. Він наперед ояснив публіці поодинокі точки, а це оплатило йому так, що публіка не лише зрозумінням слухала його точок, але оплесками привололила додати ще нові до його інтересного репертуару. Він відіграв уперше в Нью-Йорку: „Пісню про Америку” (Барвінського); „Танець” (Федора Якименка) і своєї власної аранжерівки низку весільних пісень „Невістонька”. Як надаток відіграв „Над Прутом у лузі” (Воробкевича) і чеського походження „Слов'янські Думки” (Дворжака).

Промова пані Клявді Олесницької в першій частині привололила публіку пригадуватися над положенням української землі і над значінням Шевченкової могили коло Качева як другого осередка України. У другій частині проф. Микола Чубатий в короткому перегляді творчости Шевченка виказав його силу, як національного пророка, порівнюючи його до старозавітних пророків Еремією й Ісаею, з котрих перший оплакував гріхи народу, а другий вказував на коначність боротьби за будучину із висновком, що „...помоляться на волі невольничі діти”. Добре була підготована і добре віддеклямовала пані Е. Калакура - Куйбіда Шевченкову „Розриту могилу”.

Свято було уладжене старанням Обеднаного Комітету Українських Товариств міста Нью-Йорку, котрому проводить адв. Микола Гаврилко. Він теж відкрив свято, кажучи, що воно було пляноване на закінчення кампанії на збірку для Американського Червоного Хреста, у відповідні місці впродавив до промови представниці А. Ч. Х. паню Лімен і повідомив зібраним, що покищо комітет ньюйорських товариств зібрав на А. Ч. Х. яких \$4,000.

Саме перед концертом почав падати дощ. В парафії св. Юрія кінчалася місія, а вечер був призначений на виставу „Воскресення”. В пресантєрській протестантській церкві заповіжено на год. 5.30 поминальне богослуження за Т. Шевченка. Серед цього всього на свято явилось яких понад 150 осіб до просторої шкільної аудиторії. Осуд, чи число учасників концерту відповідає чисельній силі ньюйорської громади, треба лишити кожному особисто, головно тим, що ніде не були: ні в церкві, ні на концерті. Всеж таки одно дивне: Кожне пересічне ньюйорське товариство гуртує більше людей, рахуючи членів і їх рідню, ніж було число почитателів Шевченка, що прийшли на концерт. А кілька привахних можна було надіятися від тих, що признають потребу свята Шевченка і признають теж потребу існування централі українських товариств? Р-р

ПЕРЕВИНИВ ПРОФЕСОРА.

На медичнім іспиті питається професор студента медицини: — Що ви зробили, як би вас покликати до чоловіка, що лише хворить, що він хворий, а наділі він не хворий? — Я дав би йому медицини, щоб він наперед захорів, а опісля я вилікував би його.

— Коли так, то ви не маєте що тут робити на студіях. Йдіть тай повісьте собі вивіску: „Доктор загальної медицини”.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

КУРТИС БЕЙ, МД.

Збірка на У. К. Комітет.

Місячний мітинг бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 81. У. Н. С., відбувся 26. м. м. Хоть присутних членів було мало, то вчасі нарад уряд і всі члени виявили зрозуміння й охоту дати більше праці для відділу і для справ громадських. Предсідник п. Волод. Чачка вів заки доповідь, щоб тепер, вчасі нашої кампанії, купувати якнайбільше бондів. Край, в котрім живемо, потребує нашої допомоги, щоб з успіхом і скоро закінчити війну. Зараз закуплено бандів за 1,325 дол., а попри це зложили поважний даток на Ювілейний Дар „Свободі”.

Присутна на зборах пані Юлія Маньоска з Балтімор зложила желання для відділу і для У. Н. С., щоб це товариство іще більше росло в силу і даліше вело працю для пожитку і слави українців в Америці. Короткими словами висказала, як вся іміграція відчувала брак нашого урядового представництва і тепер, коли Український Конгресовий Комітет взяв на себе цей обовязок, всі ми дуже тим радіємо. Вся наша суєспільність повинна охоту і стадо давати грошеву підмогу та працю У. К. К.

Відділ задумує відсвяткувати 50-літній ювілей У. Н. С. і до участі хотять запросити інші відділи з Куртис Бей і Балтімор. Бажаю, щоб цей плян увінчався повним успіхом.

На працю У. К. Комітету зложили: Бр. св. Ап. Петра й Павла \$10; Дам'ян Любуниць і Володимир Чачка по \$5; Антін Хімак, Михайло Крисоватий, Андрій Плауцак по \$2; Юлія Маньоска і Писиф Приймак по \$1. Разом \$28.

Юлія Маньоска.

ГРІМЗБІ, ОНТАРІО, КАНАДА.

У. Н. Союз в Канаді зростає.

Дня 19. Березня 1944. р. відбулись основні збори відділу У. Н. Союзу в домі п. Івана Голіньського, де був присутній організатор У. Н. Союзу на Канаду п. В. Гіринь.

Він пояснив присутнім значіння У. Н. С. та його осяги за минулих 50 років. Рівнож пояснив завдання уряду, який потрібно вибрати для ведення праці в відділі. Присутних було 10, котрі вислалися члени до У. Н. Союзу. На секретаря до писання протоколу покликано п. Ю. Омельченка.

По закінченню више нових членів вибрано уряд нового відділу, в склад котрого увійшли слідуючі особи: С. Теслюк, голова; Ю. Омельченко, секретар; І. Голіньський, касієр; М. Голіньський, М. Смерік і Г. Галай, члени до провірної комісії.

З ЖИТТЯ ГАЗЕТНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ НА ВІЙНІ. — Смерть пролітала близько цих трьох газетних кореспондентів на алянтських боевих лініях під Римом. Ворожа куля впала в шатро кореспондентів та ранила важко в плечі й руку Біла Стрелда, кореспондента шікаговської газети „Трибюн”. Ерні Пайл (на ліво), кореспондент газет Скринса-Говарда, та Вік Фоклер, кореспондент одної газети з Далау, в стейті Тексасі, вийшли з події неушкоджені.

Новозаснований відділ прийняв назву: „ім. Тараса Шевченка”.

Уряд відділу 451. У. Н. Союзу в Грімзбі:

С. Теслюк, голова,
Ю. Омельченко, секр.,
І. Голіньський, скарбник.

НІМЦІ АРЕШТУВАЛИ НА МАДЯРЩИНІ 10,000 ЛЮДЕЙ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — Прибувши до Швайцарії мадярські біженці кажуть, що німці вже арештували в Будапешті більш 10,000 людей. Арештували в першу чергу жидівських і польських воєнних біженців. Працевдатних поляків загнуали в концентраційний табор і призначили їх на вивіз — одних до Німеччини, а других на Шлезьк до копалень вугілля. Жидів тримають в окремому таборі. Кажуть, що їх відошлють до Галіцини.

Німці арештують і мадярських жидів по місті і виганяють жидів з помешкань та вивозять їх за колючі драти. В Будапешті паніка, кажуть біженці. Пересічний мадяр не знав, що влада мала порозуміння з нацистами щодо окупації Мадяричини і був засконений докранним фактом. Навіть ті мадяри, котрі симпатизували з нацистами, чуються ні в сих, ні в тих. Німці вже забирають в свої руки владу і наставляють до уряду своїх людей. Мадярські урядовці йдуть на зелену пашу, а їхні місця забирають нацисти. Правда, покищо тільки найважніші уряди переходять.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Ньюарк, Н. Дж. — В дописі про Працю Українського Допомогового Комітету має бути: М. Печена і М. Павлуся (Мельник), обидві разом \$158, В. Максимович \$30 і т. д., як було проголошено.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожда. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 9. квітня, в галі церквоній, в годні 5. точно. Просимо членів явитися на означений час, бо будемо мати справу до вирішення. Просимо приділяти нових членів до Союзу і до Сестр. та висүйте своїх дітей. За уряд: Евалюя Геруля, пресд.; Анастазія Гіринь, кас.; Марія Хомак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Пасха. від. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 9. квітня, в годні 2. точно, в галі парохіальній. Збори цього місяця є тиждень скорше з причини Великодних Свят. На ці збори члени мають прийти бо є важні справи до вирішення. Не забувайте приділяти нових членів до Бр. і У. Н. Союзу та висүйте своїх дітей. — М. Ягула, пресд.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Тов. Володимир, від. 179, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 9. квітня, в годні 2. точно, в галі парохіальній. Збори цього місяця є тиждень скорше з причини Великодних Свят. На ці збори члени мають прийти бо є важні справи до вирішення. Не забувайте приділяти нових членів до Бр. і У. Н. Союзу та висүйте своїх дітей. — М. Ягула, пресд.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

дять чистку, але мадяри вже бачуть, до чого йде і кривляється, що німці їм недовіряють.

Католицькі кола також прийняли німецьку окупацію холодно. Мадярські католицькі кола критикували нацистів за перестідування католицьких священників в окупованих ними краях і доказували, що така поведінка не принесе нацистам ніякої користі. Католицька Церква на Мадяричині ще не сказала свого слова про німецьку окупацію Мадяричини, але треба сподіватися, що вона такої не одобрить.

НІМЦІ ЗАМИКАЮТЬ НА МАДЯРЩИНІ ГАЗЕТИ.

(ОНА). — З Будапешту доносять, що німці вже позамікали на Мадяричині опозиційні газети. Зразу були припинили тільки радикальну пресу і ту, що виходила в чужих мовах, а тепер всі ті газети, які колинебудь виступали проти тоталітарної форми державного правління, або критикували будують укріплення, або до німецьку політику — замкнено.

Кажуть, що в Будапешті перестали виходити такі газети як „Мадяр Немзет”, радикально-ліберальний орган „Есті розпорядок, шоби жидівське Курір”, вечірна газета „А Май Нап”, орган консервативної опозиції „8 Орай Уйсаг” і орган соціал-демократів „Непшвава”. Замкнено також орган мадярських лібералів „Уйсаг”, в яким часто появлялися критичні статті про безсоромне перестідування німцями поневоленних народів.

Прибувши з Мадяричини збігці оповідають, що на провінції

нацисти також позакривали газети, бо хоч вони були маленькі, місцеві, то все таки в свій спосіб критикували поступовання нацистів.

Редактори згаданих вище замкнених газет опинилися в тюрмі, а якщо вони належали до жидівської раси, то в концентраційних таборах. Там саме находяться й редактори польської газети та кореспонденти закордонної преси. Німці замкнули відомого представника шведського денника „Свенска Дагладет” і кореспондента швайцарського „Базлер Наесте Нахріхтен”, Евгена Шатмарі. Кажуть, що їх забрали до концентраційного табору в південній часті Мадяричини.

Мадярські біженці оповідають, що німці вже почали загалю наганку на лібералів і соціалістів, яких вони уважають небезпечними для держави. Як кого з них злапають, то негайно беруть на допити, а потому висилають на тяжку працю в Карпатах, де тепер будують укріплення, або до Австрії на примусову працю в німецьких фабриках.

Кажуть, що новий комісар поліції в Будапешті вже видав розпорядок, шоби жидівське населення носило звізду Давида на одежі, а нацистська преса позичилі „8 Орай Уйсаг” і орган нового уряду, шоби жидів з Будапешту вигнати, а їх помешкання віддати до розпорядження німецьким колоністам, що тепер находяться в Будапешті.

ПІДПІРАЙТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ШО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ”. А ТИМСАМИМ ПІДПІРЕТЕ „СВОБОДУ”.

УВАГА! ДІТРОЙТ, ГЕМТРЕМК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
КАМІЛІЯНА ЗАКУПКА ВОЄННИХ БОНДІВ
Четвертої Позички, яку веде Укр. Конгр. Комітет, наближається до кінця. Щоб дати нагоду кожному українцеві взяти участь в закупці воєнних бондів й цим причинитися до скорого закінчення жорстокої війни, відбується

МАСОВЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 9. КВІТНЯ (APRIL 9, 1944)
в годні 2. пополудні
В CASS TECHNICAL HIGH SCHOOL,
2421 SECOND ST W. VERNOR NY.

Програма буде складатися з промов представників державного скарбу, стейті й містові, та з співів, музики й воєнної фільми. На вічу будуть ухвалені важні під цю пору для нас резолюції.

Приходіть всі масово на це важне віче. А особливо кичемо представників всіх наших організацій, які належать до Укр. Федер. Стейт Мішнґен, як ріднож наших бізнесменів і професіоналістів, щоб були приготопані закупити бондів на більш суми, шоби показати перед світом, що ми є свідомі борожани й що нам лежить на серці будучність нашого краю.

Комітет продажі воєнних бондів на стейт Мішнґен з рамени Української Федер. Стейт Мішнґен

Сцена з „Україна в огні”, офіційного советського фільмового документу, котрий тепер висвітлюють у „Стейт Тейтєр” у Нью-Йорку.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

З КОВЕРТАМИ І ГАРНИМИ ВІРШАМИ
в українській мові, 5 центів кожна.

Замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Вислїть мені-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати прекрасні картки на Великдень.

Надежитість треба залучити разом з замовленням. (На С. О. Д. не висилаємо).

“SVOBODA,” P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Вислїть мені _____ карток за що залучаю \$ _____

Імя _____

Адреса _____

Місто _____ Стейт _____

